

© HH

el policía de las ratas

de **Roberto Bolaño**

adaptació i direcció **Àlex Rigola**

Heartbreak Hotel

Teatre Lliure Gràcia – del 31 d'octubre al 24 de novembre

El policia de las ratas

de **Roberto Bolaño** adaptació i direcció **Àlex Rigola**

Heartbreak Hotel

intèrprets **Andreu Benito / Joan Carreras**

escenografia **Max Glaenzel i Raquel Bonillo** / vestuari **Berta Riera** /
il·luminació **August Viladomat**

ajudant de direcció **Jordi Puig "Kai"** / producció executiva **Jordi Puig "Kai",
Titus Andrònic S.L. i Trànsit Projectes** / distribució **MOM/EI Vivero**

coproducció **Teatre Lliure i Heartbreak Hotel**
amb la participació del **Festival Temporada Alta**
amb la col·laboració del **Teatro de La Abadía, La Biennale di Venezia i
Trànsit Projectes**

agraïments **Carles Briones**

El policia de las ratas es va estrenar el 2 d'agost del 2013 en el marc de **La Biennale di Venezia**. Part del procés de creació d'aquest espectacle es va dur a terme a la **Schaubühne de Berlín** en el marc del **FIND FESTIVAL 2013**

espectacle en castellà

durada **55' sense pausa**

10/11 col·loqui amb la companyia després de la funció

espectacle recomanat pel **Servei Educatiu** del Teatre Lliure

06/11 funció escolar de tarda **a les 17h.**

horaris: de dimecres a divendres a les 20:30h. / el dissabte a les 17:30h. i a les 21h. / el
diumenge a les 18h.

preus: 29€

22€ (dimecres i dissabte a la tarda, dies de l'espectador)

24,65€ amb descompte

21€ per espectacle en pack amb *La revolució no serà tuitejada* o amb *À la ville de...
Barcelona*

A *El policía de las ratas*, Roberto Bolaño imagina una comunitat de rates. Treballadores, cooperatives i exquisidament educades, són els membres afortunats d'una societat que no coneix el crim violent dins seu. També, de tant en tant, hi neix un artista:

- A.-** *Por regla general no nos burlamos de ellos.*
- B.-** *Es verdad, más bien al contrario, los compadecemos, pues sabemos que sus vidas están abocadas a la soledad.*
- A.-** *¿Por qué a la soledad?*
- B.-** *Pues porque en nuestro pueblo el arte y la contemplación de la obra de arte es un ejercicio que no podemos practicar.*

En aquesta història, Pepe "el Tira", nebot de Josefina la Cantora, probablement l'artista més gran del seu poble, empaita un criminal. Una rata que mata les rates. Però les rates no maten les rates, o si més no això diu el "dogma". Però Pepe comença a descobrir alguns crims violents, troba uns cadàvers que no semblen víctimes dels depredadors. També troba el cadàver d'una rata nadó, morta de fam.

Durant diversos mesos empaita l'assassí per les clavegueres brutes i fosques, ens relata les trobades amb la gent del seu poble, ens parla de les seves vides, fins que finalment el troba.

Quan l'assassí i el policia són l'un davant de l'altre parlen, es barallen, l'assassí mor... Pepe porta el cadàver a la colònia. Els seus supervisors parlen amb ell i el porten davant de la Rata Reina. Parlen de la Josefina. Pepe li pregunta per què l'assassí no va tallar el coll a la rata nadó, per què la va deixar morir de fam. La Reina esbossa diverses respostes... finalment diu:

- B.-** *Recordemos que estaba loco, que se trataba de una teratología. Las ratas no matan ratas.*

Al final de la història, Pepe sembla que hagi acceptat el fet que les rates poden matar altres rates com a signe inevitable de la fi de la seva societat. Intenta seguir amb la seva vida de policia, oblidar l'assassí. Una nit, abans d'anar a enfrontar-se a unes mosteles, ens recorda:

- A.-** *Aquella noche soñé que un virus desconocido había infectado a nuestro pueblo. Las ratas somos capaces de matar a las ratas. Las ratas somos capaces de matar a las ratas. Esa frase resonó en mi bóveda craneal hasta que desperté. Sabía que nada volvería a ser como antes. Sabía que sólo era cuestión de tiempo.*

Nuestra capacidad de adaptación al medio, nuestra naturaleza laboriosa, nuestra larga marcha colectiva en pos de una felicidad que en el fondo sabíamos inexistente, pero que nos servía de pretexto, de escenografía y telón para nuestras heroicidades cotidianas, estaban condenadas a desaparecer, lo que equivalía a que nosotros, como pueblo, también estábamos condenados a desaparecer.

Ya es demasiado tarde para todo. ¿En qué momento se hizo demasiado tarde? ¿En la época de mi tía Josefina? ¿Cien años antes? ¿Mil años antes? ¿Tres mil años antes? ¿No estábamos, acaso, condenados desde el principio de nuestra especie?

Sobre la possibilitat de ser alguna cosa més que una rata davant de la policia

El policia de las ratas de Roberto Bolaño és un *thriller*, una història detectivesca sobre la diferència i l'art. Un conte que ret homenatge, posa en qüestió i finalment supera en tensió dramàtica aquell relat curt de Kafka *Josefina la cantant* o *El poble dels ratolins*.

En aquests moments, quan se'ns veu més com una massa controlada (amb la qual es comercia i que es manipula) que com a éssers humans, és quan més es necessita reclamar l'espai per a la brillantor individual i creativa de cada u. No ser una simple comptabilitat per als poders polítics i econòmics. Allò que és "individual", "rar" i "estrany" també ha d'existir juntament amb allò que és col·lectiu.

Un relat dur i cruel sobre el submón de les clavegueres com a reflex de la nostra societat desgastada i de la seva alienació. La història d'un detectiu solitari que busca un assassí en sèrie, en la qual Bolaño reclama aquest espai per a la individualitat, per a la diferència. Una diferència que necessita un treball continu per sobreviure i que molt sovint resulta incompreensible per als qui ens envolten. I en la qual es reclama un espai per a la figura del poeta, de l'artista. Quan tota la cultura sembla apreciada majoritàriament per les seves estadístiques de venda i d'ocupació, Bolaño reclama, critica, ataca i defensa aquest espai per a la literatura i l'art fora del "fulletó". Aquest espai de l'art per l'art. Aquest espai en el qual tot es pot convertir en poesia i excel·lència independentment del comentari i del judici populista. Fora de "la normalitat". Fora d'allò que agrada a la majoria. Fora de "l'opinió general". Un relat trist i una mica malaltís en el qual triomfa la fórmula bolanyesca: LITERATURA + MALALTIA = LITERATURA. I de la bona.

Queden poques coses per aportar-hi des de la direcció escènica. Simplement deixar fluir les paraules en boca de grans actors. Sense pressa i matisant. Molt poc moviment. Només el verb fet acció. Deixar que la pàgina en blanc quedi traçada per la cal·ligrafia diminuta i fina del seu autor per provocar el silenci en una sala acollidora. Un silenci trist amb gotes d'humor i ombra poètica. Envaït per aquest voler saber-ne més del gènere policíac.

Àlex Rigola

Roberto Bolaño

(Santiago de Xile, 1953 - Barcelona, 2003)

Escriptor i poeta xilè. El 1968 la seva família es trasllada a Mèxic i allà, Bolaño comença els estudis. Amb quinze anys ingressa a l'escola, però l'abandona un any després i decideix no tornar a cap institució educativa.

Gran lector, no es considerava autodidacta. Els poetes Efraín Huerta o Enrique Lihn, que no va conèixer, els considerava com alguns dels seus mestres. A Mèxic va treballar d'articulista en diversos mitjans. El 1973 va decidir tornar a Xile amb el propòsit de donar suport al procés de reformes socialistes impulsat per Salvador Allende. Després d'un llarg viatge en autocar per l'Amèrica del Sud, l'arribada a Xile va ser uns quants dies després del cop d'estat protagonitzat per Augusto Pinochet, i llavors va decidir unir-se a la resistència contra el nou ordre dictatorial. Dies més tard va ser detingut a prop de Concepción i el van alliberar passats vuit dies gràcies a l'ajut d'un antic company d'estudis a Cauenques, que era entre els policies que l'havien de custodiar, i llavors abandona el país.

Torna a Mèxic, on funda amb un grup de poetes mexicans un moviment d'avantguarda denominat l'Infrarealisme, i a partir de 1975 comença a publicar els seus primers escrits, com ara l'antologia poètica *Poetas infrarrealistas mexicanos*.

El 1977 decideix traslladar-se a Espanya, on es casarà amb una espanyola, Carolina López, amb qui tindrà un fill, Lautaro. Des de llavors viu a la vila de Blanes, on al principi s'ocupa en diverses feines eventuais, des de comerciant a vigilant nocturn.

Autor de cinc volums de poesia, publica la seva primera novel·la el 1984, *Consejos de un discípulo de Morrison a un fanático de Joyce*, escrita en col·laboració amb Antoni García Porta, que va obtenir el Premi Àmbito Literario.

Roberto Bolaño també és l'autor de: *La pista de hielo* (1993), *La senda de los elefantes* (1994), *La literatura nazi en América* (1996), *Estrella distante* (1996) y els relats de *Llamadas telefónicas*, que van rebre el 1997 el Premi Municipal de Santiago de Xile, el més important que atorga el país. Anteriorment, la seva obra *Los perros románticos* ja l'havia guanyat el 1995 en la modalitat de poesia.

Considerat un dels escriptors iberoamericans més apreciats a Espanya, Roberto Bolaño va rebre el 1997 el Premi Literari Internacional Ciudad de San Sebastián en la modalitat de contes en castellà, per *Sensini*. Un any després, el 2 de novembre de 1998, va rebre el Premi Herralde de novel·la XVI edició per *Los detectives salvajes* (1998), que també va guanyar el Premi Rómulo Gallegos el 1999.

El gener de 1999 va ser membre del jurat de la V Mostra de Cinema Iberoamericà de Lleida. El mes de juny es van presentar a Barcelona les novel·les *Monsieur Pain* i *Amuleto*, una "obra menor, narrada en primera persona por su personaje principal". L'any següent va aparèixer una altra novel·la, *Nocturno de Chile*, i el 2001 va treballar en els contes *Putas asesinas* (2003). El 2002 va publicar *Amberes* i *Una novelita lumpen*.

Bolaño mor el dimarts 14 de juliol a l'Hospital de la Vall d'Hebron de Barcelona després de deu dies en coma a causa d'una insuficiència hepàtica. Va deixar inacabada la novel·la 2666, on va portar al límit la seva capacitat fabuladora, aquesta vegada al voltant d'un personatge que reprèn la figura de l'escriptor desaparegut, en aquest cas, Benno von Archimboldi.

En 2004 rep pòstumament el premi Salambó a la millor novel·la escrita en castellà amb 2666. El jurat del premi va destacar el nivell i la diversitat dels cinc finalistes, tots ells "libros nobles, respetables y muy notables". I es va referir a la novel·la guanyadora, com "el resumen de una obra de mucho peso, donde se decanta lo mejor de la narrativa de Roberto Bolaño". Una novel·la que "contiene mucha literatura, que supone un gran riesgo y lleva al extremo el lenguaje literario" del seu autor.

Després de mort, s'ha convertit en un dels escriptors més reconeguts en llengua castellana: s'han publicat nombrosíssims volums sobre la seva obra i tres de les seves novel·les (*Los detectives salvajes*, *2666* i *Estrella distante*) són entre les 15 primeres obres de la llista dels 100 millors títols en llengua castellana dels últims 25 anys, confeccionada el 2007 per 81 escriptors i crítics de l'àmbit hispànic. Ha estat comparat a escriptors de l'alçada de Jorge Luis Borges o Julio Cortázar, i la seva obra ha estat traduïda a l'anglès, el francès, l'alemany, l'italià i l'holandès i editada a més de 37 països.

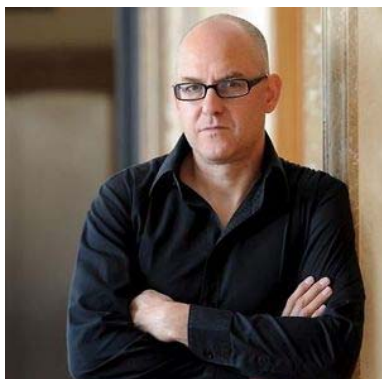
Bolaño es presenta en algunes de les seves obres, com *Los detectives salvajes*, *Amuleto*, *Estrella distante* o a l'esborrany de 2666, amb el seu alter ego Arturo Belano. També surt retratat a les novel·les *Soldados de Salamina* de Javier Cercas i a *Mantra* de Rodrigo Fresán.

més informació

<http://www.anagrama-ed.es/autor/134>

Àlex Rigola

(Barcelona, 1969)

Director d'escena. Va ser director del Teatre Lliure entre el 2003 i el 2011. Durant el període 2003-2010, els seus muntatges van girar per França, Itàlia, Alemanya, Portugal, Espanya, Rússia, Bòsnia Hercegovina, Polònia, Romania, Xile, Veneçuela, Colòmbia, Taiwan i Austràlia. Des del maig del 2010 és el director de la secció de teatre de la Biennal de Venècia i director resident a EL CANAL, Centre d'Arts Escèniques Salt/Girona.

Els seus últims espectacles teatrals han estat: *Maridos y mujeres*, de Woody Allen. Teatro de La Abadía (2013); *MCBTH*, de W. Shakespeare. TNC i El Canal; *Coriolà*, de W. Shakespeare. Teatre Lliure i El Canal (2012).

D'entre els seus muntatges, destaquem *Labcanal Havanera: Argelès sur mer*. Temporada Alta i El Canal (2011); *Tragèdia*. Festival Grec 2011; *The End*. Teatre Lliure (2011). *Gata sobre teulada de zinc calenta* de Tennessee Williams. Teatre Lliure i Centro Dramático Nacional (2010); *Nixon-Frost* de Peter Morgan. Teatre Lliure (2009); *Días mejores* de Richard Dresser. Teatro de La Abadía (2008); *Rock'n'Roll* de Tom Stoppard. Teatre Lliure (2008); *El buñuelo de Hamlet* de Luis Buñuel i Pepín Bello. Expo Zaragoza 2008; *2666* de Roberto Bolaño. Teatre Lliure (2007), i *L'holandès errant*, de Richard Wagner. Gran Teatre del Liceu i Teatro Real (2007).

Ha rebut entre d'altres els guardons següents: Premi Max 2009 al Millor Espectacle Teatral i a la Millor Escenografia per *2666*. Premi Internacional Terenci Moix de las Arts Escèniques 2008 per *2666*. Premi Qwerty 2008 a la Millor Adaptació d'una novel·la a un altre format per *2666*. Premi de la Crítica 2007 al Millor Espectacle Teatral, Millor Dramatúrgia i Millor Escenografia per *2666*.

més informació

www.alexrigola.com

www.labiennale.org/it/teatro

www.cccb.org/ca/altre_proposta-lex_rigola_pablo_ley_joan_carreras_andreu_benito-42999

Andreu Benito

Actor principalment de teatre, la seva carrera abraça una trentena de produccions. Ha treballat amb Joan Ollé (*Apocalipsi*, 1998; *L'oncle Vània*, 2004), Sergi Belbel (*El criptograma*, 1999), Manel Dueso (*La presa*, 2000), Mario Gas (*La Mare Coratge i els seus fills*, 2001), Antonio Simón (*Vindrà algú*, 2002), Lluís Pasqual (*Edipo XXI*, 2002),

Magda Puyo (*Excés*, 2003), Georges Lavaudant (*Començaments sense fi*, 2003), Àlex Rigola (*Glengarry Glen Ross*, 2003), Ramon Simó (*Calígula*, 2004), Xicu Masó (*El fantàstic Francis Hardy*, 2005) i Rafel Duran (*Casa de nines*, 2004; *Panorama des del pont*, 2006).

Ha participat assíduament en produccions del Teatre Lliure com ara *Els estiuejants*, de Màxim Gorki, dir. Carlota Subirós, a la Sala Fabià Puigserver (2006), *La cantant calba & La cantant calba al Mc Donald's*, dir. Joan Ollé (2006), a l'Espai Lliure, *Una còpia* de Caryl Churchill amb direcció de Jordi Prat i Coll (2007) i *Après moi, le déluge* de Lluïsa Cunillé amb direcció de Carlota Subirós (2007).

Durant la temporada 08/09 va protagonitzar a la Sala Beckett *Una ciutat brillant* de Conor McPherson amb direcció de Jordi Vilà. També al Lliure, va formar part del repartiment de *La nit just abans dels boscos*, de B-M. Koltès, *Nixon/Frost* de Peter Morgan, de *2666*, de Roberto Bolaño, *Gata sobre teulada de zinc calenta* i *The End*, totes quatre amb direcció d'Àlex Rigola. I l'any següent va participar en *Quitt*, de Peter Handke, dir. Lluís Pasqual, i en *Els jugadors*, de Pau Miró.

La temporada passada, va actuar en la lectura dramatitzada de *La casa cremada* d'A. Strindberg i en el muntatge d'*Els feréstecs*, de Carlo Goldoni, sota la direcció de Lluís Pasqual.

Ha treballat també en televisió, i dels seus treballs destaca recentment el seu paper a la sèrie *Polseres vermelles* (TVC).

Joan Carreras

(Barcelona, 1973)

Format a l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona. Ha treballat amb diversos directors, com Ferran Madico (*Molt soroll per no res*, de W. Shakespeare), Rosa Novell (*Les dones sàvies*, de Molière), Magda Puyo (*L'excés*, de Neil LaBute), Ariel García Valdés (*Galatea*, de J. M. de Sagarra), Toni Caffiero (*Els dos bessons venecians*, de C. Goldoni), David Plana (*Mala sang*) o Víctor Conde (*La tienda de los horrores*, d'Alan Menken i Howard Ashman). Ha participat també a *La filla del mar*, dir. Josep Maria Mestres, *El coronel ocell*, dir. Rafel Duran, *El somni d'una nit d'estiu*, dir. Àngel Llàcer, *L'escola de dones*, dir. Carles Alfaro, *Electra*, dir. P. A. Angelopoulos, i *Nits blanques*, dir. Carlota Subirós. Amb Àlex Rigola ha treballat en la majoria dels seus muntatges com ara, *Titus Andrònic* i *Suzuki I i II* i *Woyzeck* (tots tres el 2001), la segona temporada de *Juli Cesar*, *Glengarry Glen Ross* i *Santa Joana dels escorxadors* al 2003 (i durant la reposició y gira del 2004), *Ricard 3r* (2005); *Arbusht* i *European House* el 2006; *2666* de Roberto Bolaño el 2007, *Rock'n'Roll* de Tom Stoppard el 2008; *El buñuelo de Hamlet* de Luis Buñuel i Pepín Bello i *Nixon-Frost* de Peter Morgan el 2009; *Gata sobre teulada de zinc calenta* de Tennessee Williams el 2010; *The End* i *Tragèdia*, el 2011; *MCBTH* i *Coriolà*, de W. Shakespeare el 2012.

La temporada 2006-07 va participar en *Otel·lo*, dir. Carlota Subirós, en *La torre de La Défense*, de Copi, dir. Marcial di Fonzo Bo. La temporada 2007-08, en *Dia de partit*, de David Plana, dir. Rafel Duran; el 2009 a *El dúo de La Africana*, de Xavier Albertí i Lluïsa Cunillé, i el 2011 a *La ciutat* de Martin Crimp, dir. Víctor Muñoz. En televisió ha treballat a sèries com *Temps de silenci*, *De moda*, *Zoo*, *Porca Misèria* o *Infidels*, i també en diverses telemovies.